

Spotkanie z kulturą, w której nie brak nadziei
III Dominikański Tydzień Kultury Chrześcijańskiej

(Poznań, 7–17 października 2004 r.)

W dniach 7–17 października odbył się w Poznaniu III Dominikański Tydzień Kultury Chrześcijańskiej *Na dobry początek — spotkanie z kulturą, w której nie brak nadziei*. Bogaty program wypełniły liturgiczne celebracje z muzyką dawną (przede wszystkim chorałem gregoriańskim, wykonywanym m.in. przez *Bornus Consort*, Scholę Braci Dominikanów — pod dyr. M. Bornusa-Szczyńskiego, oraz Zespół Muzyki Średniowiecznej *Liquescentes*¹ — pod dyr. K. Piotrowskiej-Sobczak) oraz

¹ Warto w tym miejscu odnotować, że Zespół Muzyki Średniowiecznej *Liquescentes* to żeński, ośmioosobowy wokalny *ensemble*, który zajmuje się wykonawstwem chorału gregoriańskiego, zgodnie z teorią semiologiczną, oraz współczesnych kompozycji wielogłosowych. Zespół ten, choć istnieje około jednego roku, zyskał już uznanie, którego owocem było zaproszenie do klasztoru benedyktyńskiego w Triors, wystosowane przez Don Herve Courau OSB (informacje na podstawie folderu *III Dominikańskiego Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej — Poznań, 7–17 X 2004*).

współczesną (w ramach Tygodnia odbyła się premiera kompozycji *Msza o św. Jacku* J. Sykulskiego w wykonaniu Chóru Uniwersytetu im. A. Mickiewicza — pod dyr. kompozytora). Na ostatni dzień przewidziane zostało VI Spotkanie Chórów Akademickich Miasta Poznania, zatytułowane *Wieczór chorału gregoriańskiego*.

Canto proprio liturgiae romanae poświęcona była także dwudniowa sesja naukowa (16–17 października): *Duch liturgii. Chorał gregoriański — tradycje wykonawcze*. Jej uczestnicy wysłuchali następujących wykładów: M. Bornus-Szczyński — *Tradycja wykonawcza chorału dominikańskiego*; dr I. Siekierka OFM — *Znaczenie artykulacji we współczesnej interpretacji chorału gregoriańskiego*; ks. prof. K. Szymonik — *Możliwości interpretacyjne zapisów semiologicznych w chorale gregoriańskim*; prof. Jan Węcowski — *Thesaurus polskiego chorału*; Błażej Matusiak OP — *Hildegarda z Bingen. O sztuce komponowania chorału oraz* M. Bornus-Szczyński — *Kantor i organista*. Odbył się także panel dyskusyjny, w który udział wzięli: ad. K. Piotrowska-Sobczak, ks. prof. dr hab. T. Węclawski oraz piszący te słowa.

Według jednego z polskich muzykologów, chorał gregoriański jest ostatnią świętością, jaka pozostała Kościołowi katolickiemu. I choć tego rodzaju stwierdzenia zawsze zawierają znaczną dozę materii *ad discussionem*, to jednak z całą pewnością przedstawiona teza wskazuje również na wyraźną potrzebę podjęcia szeroko zakrojonej aktywności, będącej troską o ową *sanctitas* liturgii rzymsko-katolickiej. Z wygłoszonych wykładów wynika bardzo jednoznacznie kilka wniosków. Przede wszystkim konieczność studium nad chorałem (podkreślić jednakże należy, że zaproponowane przez prelegentów optyki tego studium niejednokrotnie różniły się). Dostyc jednoznacznie wskazywano, że aby współcześnie chorał śpiewać trzeba, owszem, posiadać umiejętności wokalne, ale należy również podjąć naukową refleksję nad tą muzyką. Droga zaś „dotarcia” do niej wiedzie przez naszą własną wrażliwość. W ten oto sposób winniśmy kreować muzykę na liturgiczną celebrę. Ks. Szymonik ponadto zwracał uwagę na tradycje badawcze nad chorałem gregoriańskim. Według niego negacja badań solesmeńczyków jest wyrazem niezrozumienia ciągłości naukowej refleksji nad tą muzyką. Wszak dzięki aktywności i trosce benedyktynów z Solesmes o liturgię możemy mówić współcześnie o chorale.

Wyrazem tej troski o właściwie pojętą muzykę liturgiczną i samą liturgię jest również działalność środowiska skupionego wokół poznańskiego Studium Chorału Gregoriańskiego² i jego animatora — ad. K. Piotrowskiej-Sobczak, która omawianą sesję naukową starannie przygotowała i prowadziła. Tego rodzaju inicjatywy (choć ciągle jeszcze nieliczne) są dobrym instrumentem popularyzacji dla *cantus proprius liturgiae romanae*.

Ks. Grzegorz Poźniak

² Zob. [brak autora], *Studium Chorału Gregoriańskiego*, RM 48 (2004), nr 1, s. 4.